

3.4.2 Výstupy a přínosy hodnocení

Hodnocení žáků v souvislosti se sociálními a personálními kompetencemi může přinést tyto výstupy:

- průběžnou slovní/písemnou zpětnou vazbu reflektující jednání žáka v interpersonálních a sociálních vztazích s cílem podpořit další rozvoj jeho osobnosti a vztahů s druhými;
- písemně zaznamenanou reflexi jednání žáka při jednání s ostatními s cílem poskytnout žákovi zpětnou vazbu později, propojit zaznamenaná zjištění s dalšími pro pozdější komplexní hodnocení;
- písemně zaznamenanou reflexi jednání žáků ve vztazích k druhým pro srovnání souhrnných hodnocení za třídy mezi učiteli;
- průběžné ústní zpětné vazby (podle daných kritérií) a záznamy popisující výkon žáka (podle daných kritérií) získané při vzájemném hodnocení spolužáky, které je možné vzhledem k interaktivní povaze interpersonálních a sociálních vztahů;
- porozumění (na straně žáka), že vlastní osobnostní rozvoj je předmětem učení a že je možné se zlepšovat;
- porozumění kritériím hodnocení interakcí s druhými a znakům kvalitních sociálních vztahů na straně žáka jako podpora dalšího vlastního rozvoje;
- konkrétní podněty pro žáka ke zlepšením v personální a sociální oblasti (průběžné/souhrnné za souvisejší období);
- porozumění (na straně žáka) vlastnímu jednání z pohledů druhých lidí;
- uvědomění si (na straně žáka) rozdílů mezi pohledem na vlastní jednání a tím, jak žákovo jednání vnímají druzí, které má výrazný formativní potenciál.

Z hlediska formy výstupu hodnocení:

- záznam do hodnotících listů nebo dotazníků, soubor záznamů do hodnotících listů pro souhrnné hodnocení a pro hodnocení pokroku v osobnostním rozvoji za delší časové období; soubor škálově odstupňovaných výroků charakterizujících konkrétní úroveň jednání žáka v interpersonálních a sociálních situacích, záznam SWOT analýzy, zpráva o pokroku za určité období.

3.5 Souhrn doporučení pro kompetence občanské

Projevy respektu k přesvědčení druhých lidí a k jejich hodnotám mohou být hodnoceny primárně ve výuce **dějepis, zeměpisu nebo občanské výchovy**. Stejně tak porozumění principů, na kterých spočívají zákony a společenské normy i vyjádření odmítání útlaku a fyzického a psychického násilí. Kromě dějepis, zeměpisu nebo občanské výchovy je možné pochopení trvale udržitelného rozvoje, ekologických souvislostí a environmentálních problémů hodnotit i v **přírodopisu**. V **dějepis, zeměpisu nebo občanské výchově**, ale i ve **výtvarné nebo hudební výchově** by měly být vytvořeny příležitosti pro hodnocení respektu k vlastním kulturním tradicím a k vlastnímu kulturnímu dědictví.

Příležitosti k hodnocení žákových projevů povědomí o vlastních právech a povinnostech ve škole i mimo školu nabízí **občanská výchova a třídnické hodiny**. Podobně je tomu s hodnocením předpokladů žáka pro zodpovědné chování v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka. Rozvíjení i hodnocení projevů pozitivních postojů k uměleckým dílům a ke kulturnímu dění. Na úrovni žákova **učení jako celku** by se mělo hodnocení zaměřit i na aktivní zapojení žáka do kulturního dění a sportovních aktivit ve škole.